

Брюксел, 24 юни 2026 г.
(OR. en)

10465/26

Междуинституционално досие:
2025/0544(CNS)

RECH 279
COMPET 762
IND 410
MI 626
EDUC 268
TELECOM 312
ENER 393
ENV 720
CLIMA 326
AGRI 493
TRANS 416
SAN 475
BIOTECH 79

БЕЛЕЖКА ПО ТОЧКИ А

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Съвета
Относно:	Пакет „Хоризонт Европа“: Рамкова програма за научни изследвания и иновации за периода 2028 – 2034 г. Специфична програма за изпълнение на програма „Хоризонт Европа“ – Частичен общ подход

Приложено се изпраща на делегациите преработен текст на председателството.

Всички референтни суми са неокончателни до приключването на преговорите по многогодишната финансова рамка.

Разпоредбите в скоби са изключени от частичния общ подход.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за създаване на специфичната програма за изпълнение на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ за периода 2028—2034 г., за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на Решение (ЕС) 2021/764

(Текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 182, параграф 4 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взе предвид становището на Европейския парламент¹,

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,

като взе предвид становището на Комитета на регионите³,

в съответствие със специална законодателна процедура,

¹ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

² ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

като има предвид, че:

- (1) В съответствие с член 182, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) Рамковата програма за научни изследвания и иновации (наричана по-нататък „Хоризонт Европа“) за периода 2028—2034 г., създадена с Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“] на Европейския парламент и на Съвета, трябва да се изпълнява посредством специфични програми, в които се определят подробни правила за тяхното изпълнение, определя се тяхната продължителност и се предвиждат средствата, които се считат за необходими.
- (2) С Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“] се определят общите и специфичните цели на „Хоризонт Европа“, структурата и общата насоченост на дейностите, които трябва да бъдат извършени, докато с настоящата специфична програма за изпълнение на „Хоризонт Европа“ (наричана по-нататък „специфичната програма“) следва да се определят оперативните цели и дейностите, които са специфични за части от „Хоризонт Европа“. Разпоредбите за изпълнението, определени в Регламент XXX, се прилагат изцяло за специфичната програма.
- (2a) За да се постигне възможно най-добро въздействие върху целите на специфичната програма, както и върху приоритетите, които трябва да бъдат определени от механизмите за управление, следва да се осигури координиран подход между различните инструменти и действия, използвани за изпълнението на специфичната програма.
- (3) По отношение на научно-техническото съдържание на специфичната програма за преките дейности на Съвместния изследователски център (JRC) извън ядрената област бе извършена консултация с управителния съвет на JRC, създаден с Решение 96/282/Евратом на Комисията⁴.
- (4) С настоящото решение на Съвета се определя индикативен финансов пакет за специфичната програма.

⁴ Решение 96/282/Евратом на Комисията от 10 април 1996 г. относно реорганизацията на Съвместния изследователски център (ОВ L 107, 30.4.1996 г., стр. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

- (5) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на специфичната програма чрез работни програми, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁵.
- (5a) Работните програми следва да целят опростяване, гъвкавост и достъпност за кандидатите. В рамките на стратегически определените тематични приоритетни области следва да се осигури подход, който е балансиран между действията „отдолу нагоре“ и предварително определените теми. Работните програми следва да намалят броя на темите, да съкратят техните описания и да ограничат темите на отделните проекти, като по този начин насърчават по-отворен и конкурентен процес и предоставят на кандидатите повече свобода да определят различни пътища за постигане на съответните цели в областта на научните изследвания и иновациите (НИИ).

⁵ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията, ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13—18.

(56) С цел да се осигури съгласувана и стратегическа ориентация на програмата и да се даде възможност на държавите членки да предоставят стратегически принос на ранен етап преди разработването на работните програми, процесът на определяне на стратегическите приоритети следва да започне със съответните анализи, включително от Обсерваторията за нововъзникващи технологии, прогнозни доклади, както и основан на доказателства принос от заинтересованите страни, последван от съвети от Комитета за европейското научноизследователско пространство и иновациите (ERAC). Тези съвети следва да бъдат отразени при изготвянето от Комисията на многогодишния стратегически документ за „Хоризонт Европа“, обхващащ четирите стълба на програмата. Частта от многогодишния стратегически документ на „Хоризонт Европа“, която обхваща компонента „Конкурентоспособност“ на стълб II, следва да бъде същата като частта от многогодишния стратегически документ на ЕФК, която обхваща компонента „Конкурентоспособност“ на стълб II. Стратегическата конфигурация на програмния комитет на „Хоризонт Европа“ следва да предоставя препоръки на Комисията относно цялостната стратегическа посока и приоритети на „Хоризонт Европа“ преди изготвянето на работните програми. В своята консултативна роля стратегическата конфигурация следва също така да служи като форум за улесняване на сътрудничеството и обмяна на информация между държавите членки по въпроси, свързани с настоящия регламент. Тя следва да допринася и за осигуряването на съгласуваност и полезни взаимодействия с други програми и инструменти на Съюза с цел максимално увеличаване на въздействието и избягване на припокривания по целия път на иновациите. По-специално следва да се осигури подходяща координация, включително съвместни заседания, с Общия комитет, създаден съгласно Регламент (ЕС) XXX [ЕФК], който действа в качеството си на консултативен орган, за разглеждането на въпроси от общо значение, свързани с научните изследвания, иновациите и конкурентоспособността, по-специално стратегическите насоки и приоритети на компонента „Конкурентоспособност“ на стълб II на „Хоризонт Европа“.

- (5в) Комисията следва редовно да информира програмния комитет за цялостния напредък по изпълнението на специфичната програма и да му предоставя навременна информация за всички действия и компоненти. Това следва да включва: информация относно отделните проекти, даваща възможност за проследяване на целия жизнен цикъл на всяко предложение и включваща по-специално: подадените предложения; резултатите от оценката на всяко предложение; споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства; прекратени и завършени проекти. информация относно резултатите от всяка покана и от изпълнението на проектите, включваща по-специално: резултатите от всяка покана; оценките на предложенията и отклоненията от тези оценки в техния списък с класирането; поискани корекции на предложенията; резултатите от преговорите за споразумения за отпускане на безвъзмездни средства; изпълнението на проектите, в т.ч. данните за плащанията и резултатите от проектите; предложенията, одобрени чрез независима експертна оценка, но отхвърлени от Комисията. информация относно изпълнението на програмата, в т.ч. съответната информация на равнището на „Хоризонт Европа“, специфичната програма, всяка конкретна цел и свързани теми, както и информация относно полезните взаимодействия с други свързани програми на Съюза. информация за изпълнението на бюджетните компоненти и подкомпоненти на „Хоризонт Европа“.
- (6) За приемането на работните програми следва да се използва процедурата по разглеждане, определена в Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета, като се имат предвид важните финансови последици, произтичащи от специфичната програма, с изключение на ЕНС, за който ще се използва процедурата по консултиране.
- (7) Специфичната програма заменя специфичната програма „Хоризонт Европа“, създадена с Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета⁶. Поради това Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета следва да бъде отменено.

⁶ Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета от 10 май 2021 г. за създаване на специфична програма за изпълнение на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Решение 2013/743/ЕС (ОВ L 167 I, 12.5.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj>).

- (8) Специфичната програма следва да се изпълнява в съответствие с принципа на правовата държава и правата и принципите, определени в Хартата на основните права на Европейския съюз, и да бъде съобразена с международните задължения на Съюза и на държавите членки, произтичащи от международните инструменти, по които те са страни, включително Хартата на основните права на Европейския съюз и Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и допълнителните протоколи към нея, както и инструменти като Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Глава I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

1. С настоящото решение се създава специфичната програма за изпълнение на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ за многогодишната финансова рамка (МФР) в периода 2028—2034 г. (наричана по-долу „специфичната програма“), както е посочено в член 1, параграф 2, буква а) от Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“].
2. [В настоящото решение се определя бюджетът на специфичната програма за периода 2028—2034 г., правилата за нейното изпълнение и дейностите, които да се извършват по нея.]
3. Определенията, целите, структурата и бюджетът на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, посочени в Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“], се прилагат и за специфичната програма.

Оперативни цели

1. Специфичната програма допринася за постигането на общите и специфичните цели, предвидени в член 3 от Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“].
2. Специфичната програма има следните оперативни цели:
 - а) създаване на условия за провеждането на върхови научни изследвания и изграждането на водещи в световен мащаб научноизследователски институции;
 - б) подкрепа за мобилността, обучението и професионалното развитие на научните работници;
 - в) привличане и задържане на научни работници с върхови постижения в Европа;
 - г) стимулиране и засилване на сътрудничеството и мултидисциплинарността, включително със социалните и хуманитарните науки, с цел генериране на нови знания;
 - д) по-добро оползотворяване на знанията и насърчаване на използването на резултатите от научните изследвания и иновациите, включително чрез дейности за стандартизация;
 - е) свързване и разработване на научноизследователски и технологични инфраструктури в рамките на европейското научноизследователско пространство (ЕНП) с цел предоставяне на транснационален достъп до тях и оптимизиране на тяхното използване;
 - ж) подкрепа за създаването и разрастването на стартиращи предприятия, които са новаторски и работят в сферата на наукоемките технологии;
 - з) създаване на условия за внедряването на технологии и демонстрирането на революционни иновации;
 - и) по-голямо участие на научноизследователски организации от държавите, обхванати от разширяването на участието, и държавите в преход, посочени в член 19 от Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“];
 - й) създаване на условия за отворена наука и осигуряване на видимост сред обществеността и открит достъп до резултатите, когато е възможно.

[Член 3

Бюджет

1. В съответствие с член 6, параграф 1 от Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“] индикативният финансов пакет за изпълнението на специфичната програма за периода 2028—2034 г. е определен на 175 002 000 000 евро по текущи цени.
2. Сумата, посочена в параграф 1 от настоящия член, се разпределя между частите, посочени в член 6, параграф 2 от Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“].]

Член 4

Работни програми

1. Специфичната програма се изпълнява чрез работните програми, посочени в параграф 2 от настоящия член, в съответствие с член 110 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Комисията редовно и още на ранен етап информира комитета, посочен в член 18, за цялостния напредък при изпълнението на непреките дейности по специфичната програма, също за да се предостави възможност на посочения комитет да даде на ранен етап подходящ принос при изготвянето на работните програми.

Без да се засяга първата алинея, в работните програми се определят:

- а) действия, вид финансиране и свързания с тях бюджет;
- б) критериите за допустимост и за възлагане, предоставяне или присъждане, определени в Регламент [„Хоризонт Европа“];
- в) единна ставка на финансиране за действие;
- д) действия, за които се прилагат специални правила, по-конкретно по отношение на сигурността на научните изследвания, собствеността върху резултатите, тяхното оползотворяване и разпространение, прехвърляне и лицензиране, както и относно правата за достъп до тях;
- да) процедура за преглед на оценката.

- 1а. Работните програми, посочени в параграф 2, включват съвместните научноизследователски и иновационни дейности, посочени в член 11, параграф 1, буква б) от настоящото решение.
2. Комисията приема, посредством актове за изпълнение, отделни работни програми за изпълнението на действия в рамките на следните компоненти, както е посочено в член 1, параграф 3. Съставите, посочени в член 18, параграф 2, отговарят за съответната си част от работните програми:
- а) Европейския научноизследователски съвет (ЕНС), за който работната програма се изготвя от научния съвет на ЕНС съгласно член 7, параграф 9, буква а), подточка ii), в съответствие с член 18, параграф 3. Комисията се отклонява от работната програма, изготвена от научния съвет на ЕНС, единствено в съответствие с член 7, параграф 4, втора алинея; в този случай Комисията приема работната програма посредством акт за изпълнение в съответствие с член 18, параграф 4; Комисията надлежно обосновава това;
 - б) Европейския съвет по иновациите (ЕСИ), за който работната програма се подготвя въз основа на становището на съвета на ЕСИ съгласно член 12, параграф 1, буква б), в съответствие с член 18, параграф 4;
 - в) Действия „Мария Склодовска-Кюри“, „Общество“, европейски екосистеми за иновации, Европейско научноизследователско пространство, научноизследователски и технологични инфраструктури, разширяване на участието и разпространяване на върхови постижения, в съответствие с член 18, параграф 4;
 - г) JRC, за който многогодишната работна програма взема предвид становището на управителния съвет на JRC, посочен в Решение 96/282/Евратом на Комисията.
 - га) европейските партньорства, основани на работната програма.

3. [Научноизследователските и иновационни дейности, посочени в елементите на политиката, описани в глави IV—VII от Регламент XXX [препратка към Регламента за Европейския фонд за конкурентоспособност], се включват в специална част от работните програми за изпълнение на съответните специфични цели, посочени в член 3, параграф 2, букви а) — г) от Регламент XXX [препратка към Регламента за Европейския фонд за конкурентоспособност]. Тези работни програми се приемат в съответствие с член 15 и член 84 от Регламент (ЕС) XXX [препратка към Регламента за Европейския фонд за конкурентоспособност].]

Член 5

Европейски партньорства

1. Европейските партньорства следват ясен подход, основан на жизнения цикъл, включително тяхното идентифициране, подбор, изпълнение и мониторинг, както и постепенното прекратяване на финансирането от Съюза, въз основа на разпоредбите, предвидени в настоящия член. Комисията и държавите членки си сътрудничат през целия жизнения цикъл на партньорството. По-специално държавите членки се включват от ранен етап в определянето на съгласуван портфейл на партньорството.
- 1а. Европейските партньорства се подбират чрез състезателна, открита, недискриминационна и прозрачна процедура въз основа на набор от количествено измерими критерии и солиден портфейлен подход, което води до съгласуван и допълващ се набор от инициативи. Освен на изискванията, посочени в член 11 от Регламент (ЕС) XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“], заявените партньорства отговарят на следните критерии за подбор:
- а) значимост на портфейла: цялостната последователност и съгласуваност на портфейла на партньорството е гарантирана, ако кандидатите отговарят на всички критерии за подбор и докажат значимост в рамките на стратегически, съгласуван и допълващ портфейл от действия;
 - б) критична маса: бюджетът на партньорствата (вноски на Съюза и на партньорите) е съобразен с тяхната продължителност, осигурявайки достатъчно ресурси за финансиране на поне една съществена покана за представяне на предложения годишно;

- в) състав на партньорите: освен ако обратното е надлежно обосновано, се изисква участие на публични субекти от най-малко 10 държави членки и/или, когато е целесъобразно, на частни субекти, представляващи значителни сегменти от своите съответни екосистеми, което гарантира широко и балансирано участие на основните заинтересовани страни;
- г) общоевропейска значимост: партньорствата имат общоевропейска значимост, включително чрез широко и диверсифицирано сътрудничество в целия Съюз, и се ангажират със съответните екосистеми за научни изследвания и иновации;
- д) ориентиран към мисията подход: партньорствата формулират ясни, измерими, обвързани със срокове цели в рамките на своята продължителност, на които ще се основават мониторингът и оценяването;
- е) план за изпълнение: партньорите разработват предварително план за изпълнение, включително набор от ключови показатели за изпълнението за проследяване на напредъка и дейностите по разпространение и оползотворяване, заедно с действия за постепенно прекратяване на финансирането от Съюза;
- з) предходни инициативи: в случаите, когато заявените партньорства стъпват на предходни инициативи, тяхната ефикасност, ефективност и въздействие трябва да бъдат доказани.

16. През целия срок на изпълнението им европейските партньорства гарантират:

- а) прозрачни механизми и правила за управление, основани на общи насоки, включително етични кодекси, които гарантират тяхното изпълнение по открит и прозрачен начин;
- б) постоянна отвореност на инициативата посредством ясни и прозрачни критерии за присъединяване и напускане, включително чрез отворени и конкурентни покани за представяне на предложения, отправени към потенциални нови партньорски организации, и ангажиране на партньори и заинтересовани страни от различни сектори, среди и дисциплини, включително, когато е целесъобразно, имащите отношение международни такива, при надлежно отчитане на икономическата сигурност и сигурността на научните изследвания;

- в) прозрачност: партньорствата демонстрират прозрачност по отношение на определянето на приоритетите и целите, включително очакваните резултати и въздействия;
- г) гъвкавост чрез своевременно преразглеждане на ключови документи, като например Стратегическите програми за научни изследвания и иновации (SRIA) и стратегиите за преход, евентуално адаптирани така, че да се осигурят тяхната значимост спрямо целите и осъществимост;
- д) непрекъснато наблюдение, което включва проследяване на напредъка в постигането на набор от специфични за партньорството общи показатели, като например вноските на партньорите, ефикасността на разходите и отвореността за нови партньори;
- е) подробна информация за процеса на оценяване и за резултатите от него по всички покани за представяне на предложения в рамките на европейски партньорства, която се предоставя своевременно на програмния комитет;
- ж) стратегия за данните: стратегията за данните включва разпоредби за използването на данните, създадени по време на партньорството, и гарантира наличността на данните най-малко 10 години след края ѝ в съответствие с принципите FAIR за данните;
- з) интеграция на МСП и разрастващи се предприятия: когато е целесъобразно, партньорствата формулират ясни стратегии за насърчаване на включването на МСП и разрастващи се предприятия в цикъла на иновации, като се вземат предвид техните специфични нужди и предизвикателства;
- й) ако не бъдат подновени, европейските партньорства трябва да изпълнят съответни мерки въз основа на заложените в техните стратегии за преход действия за постепенно прекратяване.

1в. Специфичните за партньорството общи показатели се основават на общите показатели, определени в Регламент XXX [препратка към Регламента за изпълнението] и на двугодишните мониторингови доклади относно резултатите от европейските партньорства в рамките на програмата „Хоризонт Европа“ за периода 2021—2027 г.

- 1г. Европейските партньорства обявяват своите последни покани за представяне на предложения преди 31 декември 2034 г. Европейските партньорства определят и прилагат най-добрия начин за преход. Отчитайки предварително изготвените стратегии за преход, партньорствата се подлагат на независима оценка, при която се определя дали техните цели са постигнати, дали подходът на партньорство е подходящ и дали партньорствата продължават да са от значение за приоритетите на политиката на Съюза. Тази оценка следва да включва препоръка относно това коя политическа намеса би била най-ефективна с оглед на бъдещи действия.
- 1д. В случай на неспазване на горепосочените изисквания Комисията може да намали, спре или прекрати финансирането от Съюза или да вземе други подходящи мерки. Държавите членки се уведомяват своевременно за тези мерки.

Глава II

Върхови постижения в науката

Член 6

Европейски научноизследователски съвет

1. Комисията създава Европейски научноизследователски съвет (ЕНС) за изпълнение на действията по част I — „Върхови постижения в науката“, от Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“], които се отнасят до ЕНС. ЕНС е правопреемник на Европейския научноизследователски съвет, създаден с Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета.
2. ЕНС се състои от независим научен съвет на ЕНС, предвиден в член 7, и от специална изпълнителна структура на ЕНС, предвидена в член 8.
3. Научният съвет на ЕНС има председател (наричан по-нататък „председателят на ЕНС“), който се избира сред водещи и международно признати учени.

4. Председателят на ЕНС се назначава от Комисията въз основа на прозрачна процедура, включваща независим специализиран комитет по подбора. Процедурата по подбор и изборният кандидат се одобряват от научния съвет на ЕНС. Мандатът на председателя на ЕНС е ограничен до четири години и може да бъде подновен еднократно.
5. Председателят на ЕНС председателства научния съвет на ЕНС и осигурява ръководството на научния съвет на ЕНС и неговата връзка със специалната изпълнителна структура на ЕНС, и представлява научния съвет на ЕНС в научната общност.
- 5а. Председателят на ЕНС по принцип посвещава най-малко 80 % от работното си време на дейността на ЕНС. Председателят на ЕНС получава от специалната изпълнителна структура на ЕНС необходимата подкрепа за изпълнение на своите функции.
7. ЕНС функционира съгласно основните си принципи, които са върхови научни постижения, отворена наука, автономност, ефикасност, ефективност, прозрачност, отчетност и интегритет на научните изследвания. Той гарантира приемственост спрямо дейностите, провеждани от ЕНС по силата на Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета.
8. Чрез своите дейности ЕНС подкрепя на принципа „от долу нагоре“ научните изследвания за разширяване на границите на познанието, провеждани във всички области от главни изследователи и техните екипи в условията на конкуренция на европейско равнище, включително научни работници на ранен етап на кариерата им.
9. Комисията действа като гарант на автономността и почтеността на ЕНС и гарантира, че той изпълнява правилно възложените му задачи.
10. Комисията гарантира, че изпълнението на действията на ЕНС е в съответствие с принципите, установени в параграф 7 от настоящия член, както и с общата стратегия на ЕНС, посочена в член 7, параграф 4, буква а), установена от научния съвет на ЕНС.

Научен съвет на ЕНС

1. Научният съвет на ЕНС е съставен от не повече от 22 независими учени, инженери и представители на академичната общност с най-високо реноме и с подходящите експертни знания и опит, включвайки както жени, така и мъже от различни възрастови групи и осигурявайки разнообразие на научноизследователски области и географски произход. Те действат в лично качество, независимо от външни интереси. Членовете на научния съвет на ЕНС се назначават от Комисията след независима и прозрачна процедура за тяхното определяне, съгласувана с научния съвет на ЕНС, включително след отворена консултация с научната общност и доклад до Европейския парламент и до Съвета.
2. Мандатът на членовете на научния съвет на ЕНС е ограничен до четири години и може да бъде подновен еднократно на основата на ротационна система, която гарантира непрекъснатост в работата на научния съвет на ЕНС.
3. Научният съвет на ЕНС избира сред своите членове трима заместник-председатели, които подпомагат председателя на ЕНС в представителните му функции и организацията на работата. Тримата заместник-председатели получават подкрепа, за да се осигури подходяща местна административна помощ в техните институти.
- 3а. Членовете на научния съвет на ЕНС получават възнаграждение за извършваните дейности под формата на хонорар и, според случая, на възстановяване на пътните и дневните разходи.
4. Научният съвет на ЕНС изпълнява задачите си единствено и изключително в рамките на обхвата на специфичната програма и за постигането на нейните цели. В този контекст той определя:
 - а) цялостната стратегия за ЕНС;
 - б) работната програма за изпълнение на дейностите на ЕНС;

- в) методите и процедурите за партньорска проверка и за оценка на предложенията, въз основа на които се определят предложенията, които ще бъдат финансирани;
- г) позицията си по всеки въпрос, който от научна гледна точка може да подобри постиженията и въздействието на ЕНС, както и качеството на извършваните научни изследвания;
- д) етичен кодекс на поведение, който обхваща, наред с другото, избягването на конфликти на интереси;
- е) процедурата за избор на заместник-председатели на ЕНС.

Комисията се отклонява от позициите на научния съвет на ЕНС, определени в съответствие с първа алинея, само ако смята, че настоящото решение не се спазва. В този случай Комисията приема мерки за непрекъснатост на изпълнението на специфичната програма и за постигане на нейните цели, като посочва и надлежно обосновава в кои точки се отклонява от позициите на научния съвет на ЕНС.

5. Научният съвет на ЕНС уведомява Комисията за тенденциите в научните изследвания, предоставя данни, информира я за всички въпроси, свързани с разработването на политики, и може да извършва анализ в това отношение, който Комисията предава на държавите членки.
6. Научният съвет на ЕНС и Комисията заседават най-малко два пъти годишно с цел пространен и своевременен обмен на гледни точки по разработването и изпълнението на стратегията на ЕНС и изготвянето на политиките на Комисията.
7. Научният съвет на ЕНС е гарант на качеството на дейността от научна гледна точка и има пълна свобода за вземане на решения относно вида на научните изследвания, които ще бъдат финансирани.
8. Научният съвет на ЕНС действа изключително в интерес на ЕНС, в съответствие с принципите, определени в член 6, параграф 7. Той действа почтено и неподкупно и изпълнява ефикасно своята работа при възможно най-висока степен на прозрачност.

9. В контекста на изпълнението на специфичната програма и за да изпълнява тези задължения, научният съвет на ЕНС извършва следното:
- а) по отношение на научната стратегия:
 - i. установява общата научна стратегия за ЕНС в светлината на научните възможности и европейските научни потребности;
 - ii. установява работна програма и изготвя набор от мерки за подкрепа от ЕНС в съответствие с научната си стратегия;
 - iii. изготвя необходимите европейски и международни инициативи за установяване на контакти и сътрудничество с цел повишаване на видимостта на ЕНС сред най-добрите научни работници в Съюза и от останалата част на света, в съответствие с научната си стратегия.
 - б) по отношение на научното управление, наблюдение и контрол на качеството:
 - i. гарантира система за рецензиране от световна класа, основана на върхови научни постижения и напълно прозрачно, справедливо и безпристрастно разглеждане на предложенията, като определя позициите относно изпълнението и управлението на поканите за представяне на предложения, критериите за оценка, процесите по рецензиране, включително подбора на експерти, методите за рецензиране и оценка на предложенията, както и необходимите правила и насоки за изпълнение, въз основа на които ще се определят предложенията, които ще се финансират, под надзора на научния съвет на ЕНС;
 - ii. в случай на научноизследователско действие на ЕНС за разширяване на границите на познанието, прави предложение, въз основа на което се назначават експерти;
 - iii. гарантира, че безвъзмездните средства от ЕНС се усвояват по опростени и прозрачни процедури, които запазват акцента върху върховите постижения, насърчават инициативността и съчетават гъвкавост и отчетност като постоянно наблюдават качеството на дейностите и изпълнението;

- iv. разглежда и оценява постиженията на ЕНС и качеството и влиянието на финансираните от ЕНС научни изследвания и съответно прави препоръки и насоки за коригиращи или бъдещи действия;
 - v. изготвя позиции по всеки друг въпрос, който се отразява на постиженията и влиянието на дейностите на ЕНС и на качеството на научните изследвания, провеждани в рамките на тази част от „Хоризонт Европа“;
- в) по отношение на комуникацията и разпространението на резултатите:
- i. повишава глобалната популярност и видимост на ЕНС, като извършва дейности за комуникация и установяване на контакти, в т.ч. научни конференции, които насърчават сред научната общност, основните заинтересовани лица и широката общественост дейностите и постиженията на ЕНС и резултатите от финансираните от ЕНС проекти;
 - ii. когато е необходимо, научният съвет ще се консултира с научната, инженерната и академичната общност, регионалните и националните агенции за финансиране на научни изследвания и с други заинтересовани страни;
 - iii. докладва редовно на Комисията за своите дейности.

Член 8

Специална изпълнителна структура на ЕНС

1. Специалната изпълнителна структура на ЕНС отговаря за административното прилагане и изпълнението на настоящия компонент на специфичната програма. Тя по-специално изпълнява процедурите за оценяване, рецензиране и процеса на подбор съгласно стратегията, установена от научния съвет на ЕНС, и осигурява финансовото и научното управление на безвъзмездните средства.

Специалната изпълнителна структура на ЕНС подпомага научния съвет на ЕНС при изпълнението на всички негови задачи, посочени в член 7, включително разработването на научната му стратегия, наблюдението на дейността и прегледа и оценката на постиженията на ЕНС, както и в дейностите по комуникация и установяване на контакти. Специалната изпълнителна структура на ЕНС осигурява също достъп до необходимите документи и данни, с които разполага, и информира научния съвет на ЕНС за своята дейност.

За да се осигури ефективна връзка със специалната изпълнителна структура на ЕНС по стратегически и оперативни въпроси, ръководството на научния съвет на ЕНС и директорът на специалната изпълнителна структура на ЕНС провеждат редовни координационни срещи.

2. Комисията гарантира, че специалната изпълнителна структура на ЕНС съблюдава стриктно, ефикасно и с необходимата гъвкавост единствено целите и изискванията на ЕНС. За да изпълни задълженията си, посочени в членове 6 и 7 и в настоящия член, и предвид отговорностите си за изпълнение на бюджета, Комисията:
 - а) осигурява приемствеността и обновяването на научния съвет на ЕНС и предоставя подкрепа на постоянния комитет за определяне на бъдещи членове на научния съвет на ЕНС;
 - б) осигурява непрекъснатост на дейността на специалната изпълнителна структура на ЕНС и определя нейните задачи и отговорности, като отчита надлежно становищата на научния съвет на ЕНС;
 - в) следи специализираната изпълнителна структура на ЕНС да изпълнява всичките си задачи и отговорности;
 - г) назначава директора и висшия състав на специализираната изпълнителна структура на ЕНС, като взема предвид становищата на научния съвет на ЕНС;

- д) осигурява своевременното приемане на работната програма на ЕНС, позициите относно методиката на изпълнение и необходимите правила за прилагане, включително правилника на ЕНС за подаване на заявления и образеца за споразумение за отпускане на безвъзмездни средства от ЕНС, отчитайки становищата на научния съвет на ЕНС;
- да) редовно и своевременно информира и се консултира с конфигурацията на програмния комитет на ЕНС относно изпълнението на дейностите на ЕНС;
- е) като отговорник за общото изпълнение на програмата, наблюдава специалната изпълнителна структура на ЕНС и оценява резултатите от нейната работа.

Член 9

Действия „Мария Склодовска-Кюри“

1. Действията „Мария Склодовска-Кюри“ (ДМСК) поставят ударение върху водени от изследователите научни изследвания на принципа „отдолу нагоре“, основани изключително на високи научни постижения, които подкрепят професионалното развитие, развиването на умения и мобилността на научните работници, с особен акцент върху научните работници в началния етап от професионалното им развитие, като същевременно остават отворени за всички етапи от професионалното развитие.
2. ДМСК остават отворени за всички научни области в рамките на Договора за функционирането на Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия. В надлежно обосновани случаи, ако възникнат специфични нужди и се осигури допълнително финансиране, ДМСК могат да се насочат към определени дейности в конкретни тематични приоритети, видове институции за научни изследвания и иновации или географски местоположения в отговор на промените в изискванията и нуждите на Съюза по отношение на уменията, обучението в областта на научните изследвания, професионалното развитие и споделянето на знания в условията на стремеж към стратегическа автономност на Съюза.

3. Изпълнението на ДМСК:

- а) предлага привлекателни условия и възможности за кариерно развитие и спомага за решаването на системни проблеми, свързани с нестабилното и несигурно кариерно развитие в научноизследователския сектор. ДМСК активно подкрепят принципите, заложи в Европейската харта за научните изследователи, като насърчават наемането на работа при справедливи условия, прозрачните процедури и професионалното повишение въз основа на постижения⁷;
- в) насърчава равновесието между професионалния и личния живот, многообразието и приобщаването, задавайки високи стандарти за условията на труд в цялото европейско научноизследователско пространство.

Член 10

Съвместен изследователски център

1. Дейностите на Съвместния изследователски център (JRC) допълват непреките действия в подкрепа на по-дългосрочните цели на политиката. За тази цел JRC работи с международни, национални, регионални и местни заинтересовани страни, включително чрез споразумения за научно сътрудничество.

Дейностите на JRC:

- са гъвкави и отговарят на нуждите на политиката;
- допринасят за полезни взаимодействия с други инвестиции на ЕС;
- са насочени към следните области:
 - i. научно-техническа подкрепа за приоритетите на политиката на Съюза, по-специално (но не само) приоритетите, определени в рамките на Европейския фонд за конкурентоспособност, и приоритетите, определени за части I, II, III и IV от програмата „Хоризонт Европа“;

⁷ ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА от 18 декември 2023 г. относно европейска рамка за привличане и задържане в Европа на талантите в областта на научните изследвания, иновациите и предприемачеството (C/2023/1640). <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj/eng>.

- ii. използване на знанията и въздействие на политиката;
- iii. териториално развитие и подкрепа от страна на държавите членки;
- iv. високи научни постижения и международно сътрудничество;
- v. отворена наука, обмен на знания и изграждане на капацитет.

Глава III

Конкурентоспособност и общество

Член 11

Съвместни научноизследователски и иновационни дейности

1. Съвместните научноизследователски и иновационни дейности, посочени в член 15 от Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“], се изпълняват:
 - а) за компонента „Конкурентоспособност“ на стълб II – в специална част от работната програма, приета съгласно член 15, параграф 1а от Регламент [ЕФК]. Тези дейности обхващат научноизследователските и иновационните дейности на компонентите на политиката, описани в глави IV – VII от Европейския фонд за конкурентоспособност, в съответствие с правилата на Регламент XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“]:
 - б) за компонента „Общество“ на стълб II в работната програма, приета съгласно член 4, параграф 2. Тези научноизследователски и иновационни дейности целят насочване на обществената и културната трансформация, както и подпомагане на основаното на факти разработване на политики за ориентирани към бъдещето, устойчиви общества посредством:
 - і) разбиране на въздействието на геополитическите промени, новите технологии, промените в околната среда, климата и демографските промени и разработване на действия, необходими за осигуряване на здраво, устойчиво и издръжливо общество и териториално управление, които да осигуряват благосъстоянието на гражданите;

- ia) утвърждаване на демократични, културно разнообразни, приобщаващи, социално справедливи, сигурни и мирни общества и стимулиране на демократичното управление и иновациите в областта на обществените услуги;
- ib) поддържане на европейските култури и културно наследство и укрепване на културните и творческите сектори и индустрии.

3. По стълб II от тази програма се предоставя подкрепа за частта за научни изследвания и иновации на мисиите на ЕС, създадени съгласно член 8 от Регламент (ЕС) 2021/695, до 2030 г. Подкрепата за научноизследователски и иновационни дейности по линия на механизма „Нов европейски Баухаус“ (НЕБ) в рамките на „Хоризонт Европа“ се придружава от действия, насочени към внедряване в рамките на други програми на Съюза.

Глава IV

Иновации

Член 12

Съвет на Европейския съвет по иновациите

1. Съветът на Европейския съвет по иновациите (съветът на ЕСИ) предоставя консултации на Комисията по отношение на:
- а) цялостната стратегия за компонента за ЕСИ по част III „Иновации“ на „Хоризонт Европа“, отчитайки взаимното допълване с Европейския фонд за конкурентоспособност;
 - б) работната програма за изпълнението на действията на ЕСИ, включително критериите за оценка на предложенията и подходящия баланс между различните видове финансова подкрепа;
 - в) набелязването на нововъзникващите технологични тенденции от портфейлите на ЕСИ и стратегическите портфейли от проекти, при взаимно допълване и полезно взаимодействие с обсерваторията за нововъзникващи технологии в рамките на ЕФК;

- г) профила на ръководителите на програми на ЕСИ;
 - д) координация с Консултативния съвет по гаранциите, финансовите инструменти и операциите по смесено финансиране на Европейския фонд за конкурентоспособност, създадени в рамките на Европейския фонд за конкурентоспособност.
2. При поискване от Комисията съветът на ЕСИ може да ѝ отправя препоръки относно:
- а) всеки въпрос, който от гледна точка на иновациите може да укрепи и насърчи екосистемите за иновации в целия Съюз, постиженията и въздействието на целите на ЕСИ и капацитета на новаторските предприятия да разгърнат решенията си;
 - б) набелязването, в сътрудничество със съответните служби на Комисията, национални и регионални органи и други имащи отношение субекти, на възможни регулаторни пречки, които срещат предприемачите, в частност получените подкрепа в рамките на ЕСИ;
 - в) програмирането в други части на специфичната програма.
3. Съветът на ЕСИ действа в интерес на постигане на целите на ЕСИ. Той действа почтено и неподкупно и изпълнява своята работа ефикасно и прозрачно.
4. Съветът на ЕСИ се състои от 15 до 20 независими високопоставени лица от различни части на екосистемата за иновации на Европа, включително предприемачи, ръководители на предприятия, инвеститори, експерти и ръководители в областта на иновациите и новаторски учени и експерти по трансфер на технологии. Съветът на ЕСИ участва в дейностите за установяване на контакти, а членовете му полагат усилия за утвърждаването на авторитета на ЕСИ.
5. Членовете на съвета на ЕСИ се назначават от Комисията след открита покана за номинации или за изразяване на интерес, и като се отчита необходимостта от баланс по отношение на експертните знания и опит, пола, възрастта и географското и тематичното разпределение.
6. Техният мандат е ограничен до две години и може да се подновява два пъти.

7. Съветът на ЕСИ има председател, който е широкоизвестна публична личност, свързана със сферата на иновациите, с доказан опит и солидни познания в разработването на иновации – от научноизследователската дейност до пазарната реализация и разрастването.
8. Председателят на съвета на ЕСИ има статут на независим специален съветник и се назначава от Комисията след прозрачна процедура по подбор. Мандатът на председателя на съвета на ЕСИ е ограничен до най-много четири години и може да се подновява веднъж.
9. Председателят на съвета на ЕСИ председателства съвета на ЕСИ, подготвя заседанията му, възлага задачи на членовете и може да създава специални подгрупи. Председателят на съвета на ЕСИ представлява възгледите на съвета на ЕСИ в сферата на иновациите и действа като посредник с Комисията.
10. Комисията изготвя етичен кодекс на съвета на ЕСИ, който разглежда в частност избягването на конфликти на интереси и нарушения на поверителността. Членовете на съвета на ЕСИ се съгласяват да спазват етичния кодекс при встъпването си в длъжност.
11. Комисията подпомага административно съвета на ЕСИ и председателя на съвета на ЕСИ.

Член 13

Европейски екосистеми за иновации

Специфичната програма подкрепя:

- а) създаването и поддържането на свързани центрове в целия Съюз, които насърчават сътрудничеството и предоставят на научните работници, новаторите, стартиращите и разрастващите се предприятия достъп до ресурси, партньори, съобразена с нуждите експертна помощ и услуги, включително възможности за инвестиции, първи купувачи на научни изследвания и новаторски решения, предприятия, експериментални съоръжения, научноизследователски технологични инфраструктури, установяване на контакти и изграждане на мрежи, предприемачески таланти, обучение и наставничество;

- б) дейности за развитие на общоевропейски екосистеми за иновации в ключови тематични области, които интегрират и укрепват силните страни и потенциала, създават и разширяват трансгранични мрежи и сътрудничество, ускоряват усвояването на знания и технологии, подпомагат развитието на умения за новаторство и предприемачество и създаването на съвместни начинания между предприятията на ранен етап, и които стимулират интегрирането на триъгълника на знанието – висше образование, научни изследвания и иновации и стопанска дейност – в целия Съюз. Тези дейности включват подкрепа за общностите на знание и иновации (ОЗИ) на Европейския институт за иновации и технологии (EIT);
- в) програми за подкрепа на иновативни МСП, стартиращи и разрастващи се предприятия с цел разширяване и достъп до международни пазари чрез проучвания на пазарната жизнеспособност, ориентирани към местните условия инструменти за иновации, сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите, обмен на таланти, персонализирано наставничество, достъп до глобални мрежи от инвеститори, регулаторни насоки, локална маркетингова подкрепа и услуги за плавно установяване в целеви държави, както и за взаимосвързаност със свързани центрове и екосистеми за иновации;
- г) други действия в подкрепа на развитието на екосистеми за иновации и свързаност, включително проучвания, сравнителен анализ, взаимно обучение между участниците в иновациите и координиране на националните и регионалните политики и стратегии в областта на иновациите, включително стратегии за интелигентна специализация.

Глава V

Европейско научноизследователско пространство

Член 14

Европейско научноизследователско пространство

1. Реализирането на европейското научноизследователско пространство (ЕНП) е споделено усилие между Съюза и неговите държави членки. Специфичната програма подпомага държавите членки и, когато е приложимо, заинтересованите страни и третите държави, асоциирани към програмата, при постигането на съвместно договорените цели и приоритети, определени в Пакта за научни изследвания и иновации в Европа⁸, като подкрепя действия, съгласувани с целите и приоритетните области на ЕНП, и като утвърждава и отстоява ценностите и принципите на ЕНП.
2. Механизмът за подкрепа в областта на политиките предоставя на държавите членки и по целесъобразност на техните региони, в съответствие с вътрешното им разпределение на компетентностите в областта на научните изследвания и иновациите, и на трети държави, асоциирани към програмата, практическа експертна подкрепа за разработване, изпълнение и оценка на реформи, които повишават качеството на техните инвестиции, политики и системи в областта на научните изследвания и иновациите. Той допринася за изграждането на по-силни и по-ефективни национални и регионални системи за научни изследвания и иновации и на по-стабилно европейско научноизследователско пространство.

⁸ Препоръка (ЕС) 2021/2122 на Съвета от 26 ноември 2021 г. относно Пакт за научни изследвания и иновации в Европа, ОВ L 431, 2.12.2021 г., стр. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>.

Член 15

Разширяване на участието и разпространяване на високи постижения

В рамките на компонента „Разширяване на участието и разпространяване на високи постижения“ специфичната програма подкрепя постигането на една наистина обединена и съгласувана екосистема за научни изследвания и иновации в Съюза, като обръща специално внимание на приоритетните области от Пакта за научни изследвания и иновации, като разширява достъпа до високи постижения в областта на научните изследвания и иновациите в целия Съюз и отдава предимство на структурните инвестиции и реформи. За преодоляването на различията между водещите и по-слабо развитите държави по отношение на научните изследвания и иновациите ще се използва диференциран портфейл от дейности за изграждане на солидна научна база и връзки между участниците и екосистемите, които насърчават структурните реформи на политиката на национално и регионално равнище и целят например повишаване на привлекателността на научноизследователските кариери, интернационализация, ефективност на управлението и ръководството на институциите за научни изследвания и иновации или съчетаване на дейности с инициативи на Съюза.

Член 16

Научноизследователски инфраструктури

1. Специфичната програма подкрепя проектирането, развитието, изграждането, основното модернизиране и интегрирането на научноизследователски инфраструктури от интерес за Съюза. Тя улеснява достъпа на потребителите в цяла Европа.
2. Дейностите, свързани с научноизследователски инфраструктури, са насочени към:
 - а) разработване, консолидиране и рационализиране на средата на научноизследователските инфраструктури в Съюза, включително съгласуване между капацитета на Съюза и националния капацитет и до 20% участие в разходите за изграждане или основно модернизиране на значим капацитет от световна класа;
 - б) осигуряване на по-добър транснационален достъп до научноизследователски инфраструктури в различни области и сектори и адаптиране към нововъзникващите потребителски общности чрез разширяване на участието отвъд основните потребители на научни изследвания, включително МСП, стартиращи и разрастващи се предприятия;
 - в) повишаване на издръжливостта и устойчивостта на научноизследователските инфраструктури, без да се изостава от бързия научен и технологичен напредък;

- г) насърчаване на суверенитета на данните и по-нататъшно разработване на мрежа от лесни за намиране, достъпни, оперативно съвместими, повторно използваеми (FAIR) и машинно обработваеми научноизследователски данни, включително чрез разширяване и консолидиране на Европейския облак за отворена наука като европейско пространство за научноизследователски данни, както и чрез насърчаване на полезните взаимодействия с европейските специфични за сектора пространства на данни;
- га) сътрудничество и изграждане на мрежи между научноизследователските инфраструктури, обучение и повишаване на квалификацията на техния персонал, съвместно с технологичните инфраструктури и екосистемите за иновации, когато е приложимо;
- д) укрепване на европейската политика в областта на научноизследователските инфраструктури и международното сътрудничество.

Член 17

Технологични инфраструктури

1. Специфичната програма подкрепя проектирането, развитието, изграждането, основното модернизиране и интегрирането на технологични инфраструктури от интерес за Съюза. Тя улеснява достъпа на потребителите в цяла Европа.
2. Дейностите са насочени към:
 - а) разработване, консолидиране и рационализиране на средата на издръжливи и устойчиви технологични инфраструктури в Съюза, включително съгласуване между капацитета на Съюза и националния и регионалния капацитет и до 20% участие в разходите за изграждане или основно модернизиране на значим капацитет от световна класа;
 - б) подобряване на видимостта и използването на услугите на технологичната инфраструктура в целия Съюз;
 - в) осигуряване на достъп за научни работници, новатори, МСП, стартиращи и разрастващи се предприятия до технологични инфраструктури в целия Съюз и подкрепа за дейности по оползотворяване с цел ускоряване на навлизането на пазара;

- г) сътрудничество и изграждане на мрежи между технологичните инфраструктури, обучение и повишаване на квалификацията на техния персонал, съвместно с научноизследователските инфраструктури и екосистемите за иновации, когато е приложимо;
- д) подпомагане на развитието на европейската политика в областта на технологичната инфраструктура.

Член 17а

Процес на подбор за подпомагане на изграждането или основното модернизиране на научноизследователски и технологични инфраструктури от световна класа

1. Специфичната програма може да подпомага разходите за изграждането или основното модернизиране на паневропейския капацитет от световна класа в ключови стратегически области в координация с национални и регионални програми, максимизирайки европейската добавена стойност. Подборът на тези инфраструктури се извършва въз основа на открита, прозрачна и състезателна процедура и за тях е осигурен твърд политически и финансов ангажимент от страна на държавите членки, като се отчита работата на Европейския стратегически форум за научноизследователски инфраструктури (ESFRI) (и всеки друг стратегически форум за технологични инфраструктури).
2. Освен на изискванията, посочени в член 18а, параграф 2 от Регламент (ЕС) XXX [препратка към Регламента за „Хоризонт Европа“], инфраструктурите отговарят на следните критерии:
 - а) доказват, че предложеният нов капацитет е от ключово значение и от световна класа, въз основа на:
 - i) интерес за Съюза: съгласуване със стратегическите приоритети на Съюза и необходимост от значителни съвместни инвестиции от Съюза и държавите членки поради желания мащаб и обхват, както и привличане на други източници на финансиране, когато е необходимо;
 - ii) научни, технологични и/или промишлени приоритети и политики: значително подобрение в съответните области на европейско и международно равнище;

- iii) преодоляване на точно определен недостиг на капацитет: взаимно допълване с други инфраструктури на равнището на Съюза, съгласуване на наличните съоръжения и услуги с неудовлетворените нужди на потребителите и осигуряване на съгласуваност и консолидиране на екосистемата за научни изследвания и иновации;
 - iv) политика за достъп и предоставяни услуги: предоставяне на ефективен достъп и услуги за научноизследователската и иновационната общност на Съюза;
- б) ефективно прилагане на новия капацитет по отношение на:
- i-a) доказан недостиг на финансиране, който не може да бъде преодолян само от държавите членки и пазарните механизми;
 - i) управление и ръководство;
 - ii) финансова осъществимост и финансов ангажимент, включително от частния сектор;
 - iii) техническа осъществимост, устойчивост и ресурсна ефективност, както и стратегия за данните.

Критериите се доуточняват в работната програма.

Глава VI

Преходни и заключителни разпоредби

Член 176

Стратегическа консултативна роля на стратегическа конфигурация на програмния комитет на „Хоризонт Европа“

1. Стратегическата конфигурация на програмния комитет на „Хоризонт Европа“, определена в член 18, параграф 2, буква а), в допълнение към ролята си на комитет по смисъла на Регламент (ЕС) 2011/182, консултира Комисията и предоставя препоръки относно:
 - а) цялостната стратегическа насока и приоритети на „Хоризонт Европа“, като се вземат предвид целите, определени в член 3 от Регламент [Регламента за „Хоризонт Европа“] и процесът, изложен в параграф 1а;
 - б) съгласуването на програмата с целите на политиката на Съюза в контекста на процеса на определяне на стратегическите приоритети;
 - в) съгласуваността и полезните взаимодействия между програмата и други програми и инструменти на Съюза, по-специално с цел максимизиране на въздействието и избягване на припокриване.

Стратегическата конфигурация може също така да обменя информация по други въпроси, свързани с настоящата програма.

2. На първото си заседание в изпълнение на консултативната си роля, въз основа на предложение на Комисията, стратегическата конфигурация на програмния комитет приема свой процедурен правилник, който тази конфигурация трябва да следва, когато действа в изпълнение на консултативната си роля.

3. Комитетът провежда редовни заседания, при изпълнение на консултативната си роля, най-малко веднъж годишно и допълнително по искане на обикновено мнозинство от държавите членки. Комисията свиква заседанията и подготвя дневния ред, след като се консултира с членовете на стратегическата конфигурация, в съответствие с консултативните задачи на стратегическата конфигурация съгласно настоящия регламент и процедурния правилник на комитета. Организиран се съвместни заседания между стратегическата конфигурация на комитета и Общия комитет на ЕФК при изпълнение на консултативните им роли за разглеждане на въпроси от общ интерес, в частност отнасящите се до компонента „Конкурентоспособност“ на стълб II.
4. Държавите членки участват от ранен етап в определянето на стратегическите приоритети на „Хоризонт Европа“ в съответствие със следния процес:
- а) Комисията предоставя на Комитета за европейското научноизследователско пространство и иновациите (ERAC) съответните анализи, включително от Обсерваторията за нововъзникващи технологии, прогнозни доклади, както и основан на доказателства принос от заинтересованите страни, когато е целесъобразно.
 - б) Впоследствие ERAC предоставя стратегически принос за общите стратегически насоки и приоритети за „Хоризонт Европа“ по отношение на научните изследвания и иновациите.
 - в) Комисията използва съветите на ERAC при изготвянето от на многогодишния стратегически документ за „Хоризонт Европа“, който обхваща четирите стълба на програмата, зачитайки същевременно техния специфичен характер. Частта от многогодишния стратегически документ на Комисията за „Хоризонт Европа“ която обхваща компонента „Конкурентоспособност“ на стълб II, е същата като частта от многогодишния стратегически документ, посочена в член 13б, параграф 4, подточка iii) от Регламента за ЕФК, която обхваща компонента „Конкурентоспособност“ на стълб II. Тази част от многогодишния стратегически документ се обсъжда на стратегическите заседания, посочени в буква г).

- г) Организирант се съвместни стратегически консултативни заседания между стратегическата конфигурация и Общия комитет на ЕФК съгласно член 136 от Регламент [ЕФК] при изпълнение на консултативните им роли, за разглеждането на въпроси от общо значение, свързани със съвместни научноизследователски и иновационни дейности, финансирани от компонента „Конкурентоспособност“ на стълб II на „Хоризонт Европа“.
- д) Като взема предвид многогодишния стратегически документ за „Хоризонт Европа“, стратегическата конфигурация предоставя препоръки на Комисията относно цялостната стратегическа насока и приоритети на „Хоризонт Европа“ преди изготвянето на работните програми.

Процесът по букви а) — д) се осъществява преди изготвянето на първите работни програми и три години след началото на програмата.

Член 18

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. В зависимост от обсъжданата тема комитетът заседава в следните конфигурации:

Стратегическа конфигурация: Стратегически преглед и съгласуваност на изпълнението на специфичната програма в рамките на нейните отделни работни програми, включително с европейските партньорства;

- ЕНС;
- ДМСК;
- Общество;
- ЕСИ и европейски екосистеми за иновации;

- Европейско научноизследователско пространство и разширяване на участието и разпространяването на високи постижения;
 - Научноизследователски и технологични инфраструктури;
3. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.
5. Когато становището на комитета трябва да бъде получено по писмена процедура, тази процедура се прекратява без резултат, ако в рамките на срока за даване на становище председателят на комитета вземе такова решение или обикновено мнозинство от членовете на комитета отправят такова искане.
- 5а. При актовете за изпълнение, които трябва да се приемат, когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта за акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.
- 5б. Комисията редовно и още на ранен етап информира комитета за цялостния напредък при изпълнението на специфичната програма. По-специално тя предоставя информация относно: индивидуални проекти, даващи възможност за мониторинг на целия жизнен цикъл на всяко предложение; резултата от всяка покана за представяне на предложения и изпълнението на проекта; и изпълнението на бюджетните компоненти и подкомпоненти на „Хоризонт Европа“.
6. В съответствие с международните споразумения, сключени от Съюза, представители на асоциирани трети държави или международни организации могат да бъдат поканени като наблюдатели на заседанията на комитета по специфичната програма при условията, определени в неговия процедурен правилник, като се вземат предвид сигурността и общественият ред на Съюза или на неговите държави членки.

Член 19

Отмяна

Решение (ЕС) 2021/764 се отменя, считано от 1 януари 2028 г.

Член 20

Преходни разпоредби

1. Настоящото решение не засяга продължаването или изменението на съответните действия до тяхното приключване съгласно Решение (ЕС) 2021/764, което продължава да се прилага за тези действия до тяхното приключване.
2. Финансовият пакет за специфичната програма може да обхваща и разходи за техническа и административна помощ, необходими за гарантиране на прехода между специфичната програма и мерките, приети по силата на Решение (ЕС) 2021/764.

Член 21

Влизане в сила и прилагане

Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

То се прилага от 1 януари 2028 г.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Съвета

Председател
